

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ ТРАФІКУ НА САМОПОДІБНІСТЬ

В статті розглянуто аналіз і дослідження структури трафіку, отриманого в різних IP-мережах, на предмет виявлення характерних особливостей самоподібності, які необхідно враховувати при забезпеченні якості обслуговування в мережах. Існують різні методи виявлення властивостей стохастичної самоподібності, визначення коефіцієнта Херста. В даній статті описаний один із методів дослідження рядів трафіку і тестових рядів з метою підвищення достовірності отриманих результатів адаптивної маршрутизації.

Ключові слова: еквідистантна, агрегування, самоподібність, інтернет-трафік.

I.V.MULYAR, V.V.ZAVADOVSKY

Khmelnytsky national university

STATISTICAL ANALYSIS OF TRAFFIC ON SELF-SIMILARITY

In the article the analysis and study of traffic patterns obtained in different IP networks, to identify the characteristics of self-similarity that must be considered while ensuring quality of service in networks. There are different methods to identify the stochastic properties of self-similarity, Hurst coefficient of determination. This paper describes a series of methods for the study of traffic and test series in order to increase reliability of the results of adaptive routing.

Keywords: equidistantly, aggregation, self-similarity, webtraffic.

Вступ

Численні дослідження трафіку комп'ютерних мереж свідчать про те, що він має властивість масштабною інваріантності - має особливу фрактальну (самоподібну) структуру, яка зберігається в різних масштабах. В процесі передачі виникають великі сплески при відносно низькому середньому рівні трафіку. Дане явище, яке значно впливає на втрати, затримки і джиттер пакетів, не враховується в класичній теорії телетрафіку. Розрахунок параметрів системи розподілу інформації, призначеної для обробки мережевого трафіку, за класичними формулами дає некоректні, невиправдано оптимістичні результати. Алгоритми обробки трафіку, створені для роботи з найпростішим потоком неефективні для фрактальних потоків. Ситуація, що склалася в сучасних комп'ютерних мережах, наявність великої кількості мережевих маршрутів на яких періодично виникають різкі коливання затримки в передачі даних і великі втрати пакетів, поява нових властивостей мережевого трафіку, необхідність забезпечення високої якості обслуговування додатків, робить актуальним статистичний аналіз мережевого трафіку.

Реалізація трафіку є тимчасовий ряд: рівномірні відрізки часу і відповідна кожному відрізку інтенсивність потоку. При знятті реалізації, в залежності від ситуації, можна відразу отримати такий ряд, або ряд моментів часу проходження кадру і розмір кадру в байтах. У другому випадку необхідно привести вихідну реалізацію до еквідистантної (з постійним кроком Δt) шкалою по осі часу, тобто провести процедуру агрегування. При цьому величина Δt називатиметься кроком агрегування. Вісь часу розбивається на інтервали часу Δt , кожному з яких ставиться відповідно відношення кількості, що пройшла за даний інтервал часу, інформації (в байтах) до тривалості інтервалу (в секундах).

Метою досліджень є:

Аналіз і дослідження структури трафіку, отриманого в IP-мережі, на предмет виявлення характерних особливостей самоподібності, які необхідно враховувати при забезпеченні якості обслуговування в мережах.

Для дослідження трафіку була обрана реалізація, отримана з маршрутизатора навчального закладу м. Хмельницького (Хмельницький університет економіки і права (ХУЕП)), тобто маршрутизатора, через який проходять об'єднанні потоки пакетів від безлічі абонентів.

Реалізація трафіку є тимчасовий ряд: рівномірні відрізки часу і відповідна кожному відрізку інтенсивність потоку. При знятті реалізації, залежно від ситуації, можна відразу отримати такий ряд, або отримують ряд моментів часу проходження кадру і розмір кадру в байтах. У другому випадку необхідно привести вихідну реалізацію до еквідистантної (з постійним кроком Δt). Вісь часу розбивається на інтервали часу Δt , кожному з яких ставиться відповідно відношення кількості, що пройшла за даний інтервал часу, інформації (у байтах) до тривалості інтервалу (в секундах).

Дана реалізація Інтернет-трафіку отримана з маршрутизатора Хмельницького університету економіки і права (маршрутизатор між внутрішньою мережею ХУЕП та мережею Інтернет). Дані при вхідному трафіку записувалися 14.09.2014 протягом доби, з інтервалом в 5 хвилин, фіксувалися інтервали часу, кількість Ethernet кадрів і кількість інформації в байтах за ці інтервали часу (рисунок 1, рисунок 2). Всього 288 відліків. (Середня інтенсивність трафіку 4200,52 кбайт / с; максимальна інтенсивність 7620,79 кбайт / с; мінімальна інтенсивність 30,69 кбайт / с).

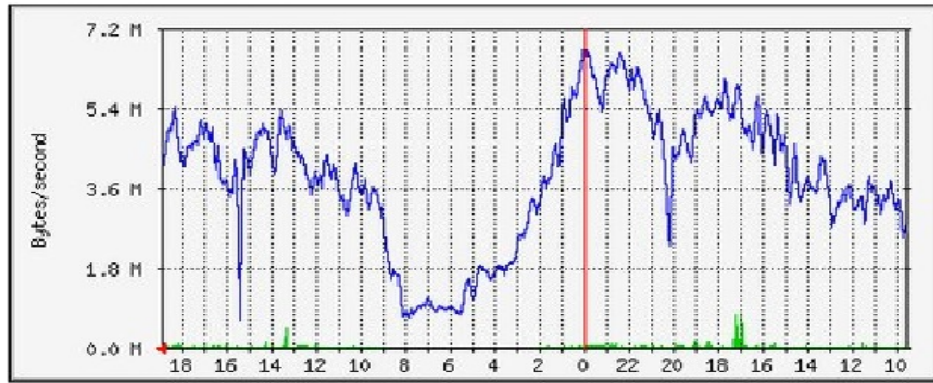

Рис. 1. Інтенсивність трафіку ХУЕП

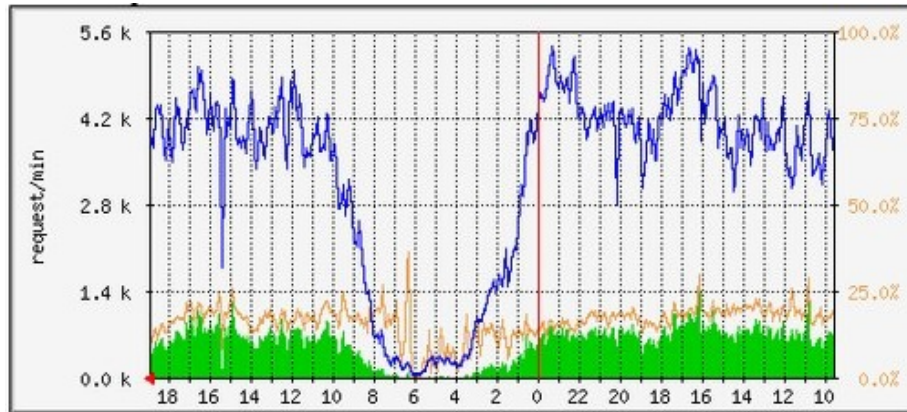

Рис. 2. Кількість пакетів що проходять

Для аналізу трафіку на самоподібність використовуємо ряд, що володіє властивостями самоподібності і випадкову послідовність. У першому випадку можна сформувати послідовність ФБД (фрактальний броунівський рух) із заданим коефіцієнтом Херста (рисунок 1.3) в пакеті Matlab. У якості випадкового процесу виберемо реалізацію класичного білого гауссівського шуму і дисперсією (рисунок 1.4). Отримані послідовності агрегуються з кроком 3 (рисунок 1.5)

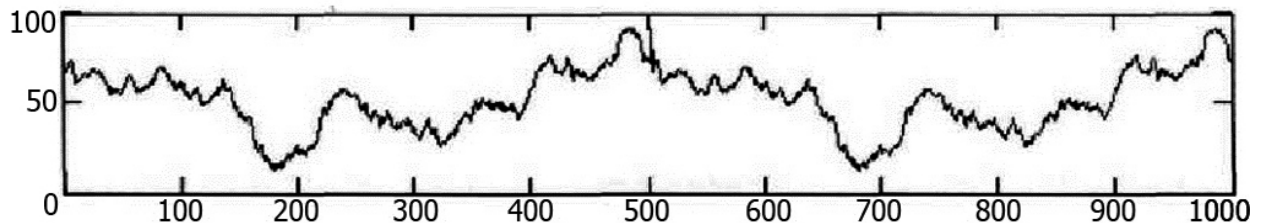

Рис. 3. Фрактальний броунівський рух $H=0.7$

Рис. 4. Білий гауссівський шум

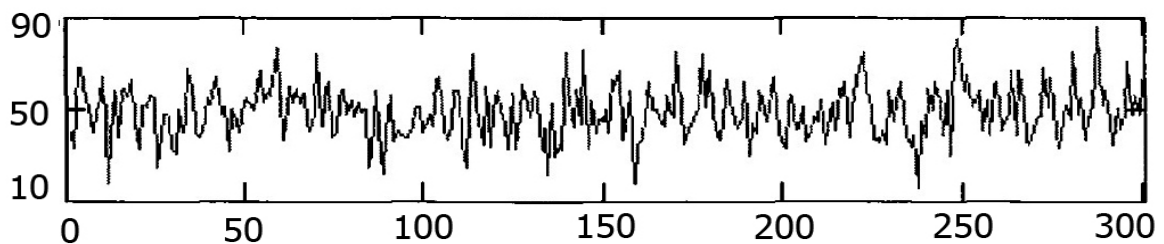

Рис. 5. Білий гауссівський шум, агрегований по 3-ом значенням.

Розрахунок показника Херста досліджуваних реалізацій

Параметр Херста є індикатором ступеня самоподібності, а також свідчить про наявність у процесу таких властивостей, як персистентність, антиперсистентність і тривала пам'ять. У літературі описані різні методи визначення цього параметра, причому в різних джерелах одні й ті ж методи описуються по-різному, з різними обмеженнями до досліджуваних рядів. Одним із популярних методів для розрахунку показника Херста є графік R/S – статистики.

Графік R/S – статистики

Грунтуючись на дослідженні різних явищ, Херст розробив нормовану безрозмірну міру, здатну описати змінність. Цю міру він назвав нормованим розмахом (R/S). Для заданого набору спостережень $X_j (j = 1, \dots, n)$ з вибірковою середнім:

$$\bar{X} = \frac{1}{n \sum_{j=1}^n X_j} \quad (1)$$

і вибірковою дисперсією:

$$S(n) = \frac{1}{n \sum_{j=1}^n (X_j - \bar{X})^2} \quad (2)$$

вводиться поняття розмаху:

$$R(n) = \max D_j - \min D_j \quad (3)$$

де

$$D_j = \sum_{i=1}^j X_i - j\bar{X} \quad (4)$$

Тобто різниця між мінімальним і максимальним відхиленням.

Мінливість випадкового процесу на інтервалі N визначається нормованою безрозмірною характеристикою, яку Херст назвав нормованим розмахом і показав, що для багатьох природних процесів справедливе емпіричне відношення:

$$\left(\frac{R(n)}{S(n)} \right) \approx cn^H \quad (5)$$

де c – позитивна константа, не залежна від N
Прологарифмуючи обидві частини, отримаємо:

$$\ln \left(\frac{R(n)}{S(n)} \right) \approx H \ln(n) + \ln(c) \quad (6)$$

при $n \rightarrow \infty$

Таким чином, параметр Херста - H можна оцінити за графіком залежності (рисунок 1.6) і, використовуючи отримані точки, підібрати пряму лінію з нахилом H .

R/S – метод не надто точний, оскільки дає оцінку тільки рівня самоподібності в тимчасовому ряді. Тому даний метод може використовуватися для перевірки, чи є часовий ряд самоподібним, і якщо є, отримує позитивну оцінку. У випадку

$$\left(\frac{R(n)}{S(n)} \right) \approx cn^{0,5} \quad (7)$$

може розглядатися як характеристика процесу, який не володіє властивістю самоподібності та є короткочасно залежним. Для розрахунку і побудови графіків був використаний пакет Mathcad і Excel, для дуже довгих послідовностей використовувалася програма Fractan 4. На графіку наведено залежності і відповідні ліній тренда, з рівняння лінії тренду визначається коефіцієнт Херста (коефіцієнт нахилу) і приводиться похибка R^2 (коефіцієнт детермінації).

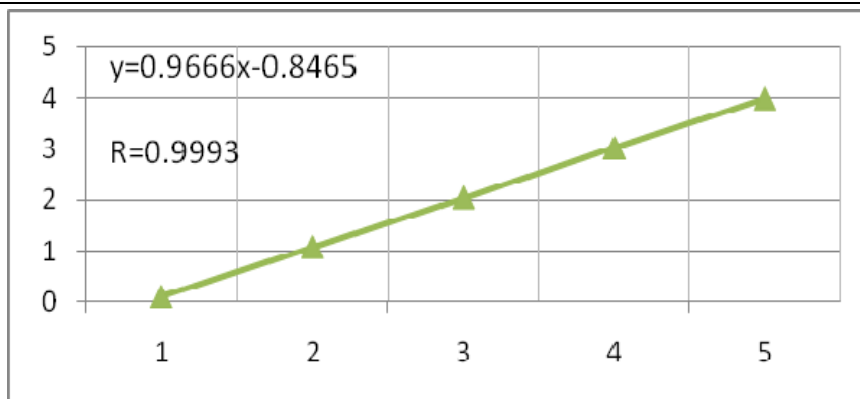

Рис. 6. Оцінка параметрів Херста – H

Висновки

У результаті аналізу статистичних властивостей трафіку показано, що досліджувані ряди: інтенсивність трафіку і міжкадрового інтервалу Хмельницького університету економіки і права підкоряються розподілу Гаусса (можна пояснити особливостями технології 802.11). Ряди з великим кроком агрегування підкоряються розподілу Гаусса.

При аналізі розподілу тривалості кадрів виявлено, що в мережі найчастіше зустрічаються кадри певного розміру: або з максимальним або з мінімальним розмірами. Можна з певною часткою ймовірності визначити, що тривалість обслуговування кадру постійна. Результати проведеного дослідження дають можливість розробити аналізатор інтенсивності трафіку, який, на відміну від авторегресійних фільтрів, при обчисленні використовує характеристики і властивості самоподібності передбаченого ряду. Це дозволяє компенсувати затримки часу, що виникають при передачі службових пакетів, що переносять інформацію про стан мережі (з відносною похибкою 0,05 -0,2 для трафіку, що володіє властивостями стохастичної самоподібності).

Література

1. Постановка задачи для построения квазистатических адаптивных алгоритмов маршрутизации / А. М. Комиссаров // Проблемы техники и технологии телекоммуникаций: Сб. докл. VIII Междунар. научн.-техн. конф. - Уфа, УГАТУ, 2007. С. 116-119.
2. Коммутаторы локальных сетей D-Link: учебное пособие. 4-е изд. - М., 2006. - 162с
3. Комиссаров А.М. «Адаптивная маршрутизация в сетях передачи данных с учетом самоподобия трафика», 2011.
4. Платунова С.М. Исследование структуры сети на имитационных моделях // Сб. тезисов докладов VII конференции молодых ученых. Вып. 1. Труды молодых ученых. – 2010. – С. 90.
5. Платунова С.М. Учебно-исследовательская подсистема автоматизированного анализа характеристик сети компьютерных классов // Сб. трудов I Всероссийского конгресса молодых ученых. – 2012. – С. 51–54 Problems of technology and telecommunications tehnologii: Sat.
6. Березка М.П. "Маршрутизация сообщений в сети передачи данных АСУ "Экспресс-2". Журнал «Автоматика, связь, информатика», №10, 2000г с.40-7. ISSN 0005-2329

References

1. Statement of the problem to construct a quasi-static adaptive routing algorithm / AM Commissioners // Dokl. VIII Intern. nauchn.-tehn. Conf. - Ufa, USATU, 2007, pp 116-119.
2. LAN switches D-Link: a tutorial. 4th ed. - M., 2006. - 162c
3. Commissioners AM "Adaptive routing in data networks based on self-similar traffic," in 2011.
4. Platonova SM Research on the structure of the network simulation models // Proc. Abstracts VII conference of young scientists. Vol. 1. Proceedings of the young scientists. - 2010. - P. 90.
5. Platonova SM Teaching and research subsystem is the automated analysis of network features computer classes // Proc. of the I All-Russian Congress of Young Scientists. - 2012. - P. 51-54
6. Birch MP "Routing messages in a data network ACS" Express-2. "Journal" Automation, Communication, Computer Science », №10, 2000 s.40-7. ISSN 0005-2329

Рецензія/Peer review : 8.12.2014 р.

Надрукована/Printed : 1.1.2015 р.